

वेळ : २ तास

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजव्या बाजूस दिलेले अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ अ. कोणत्याही दोन श्लोकांचे स्पष्टीकरणासह भाषांतर करा. (१०)

१. धूमज्योतिःसलिलमरुतां संनिपातः क्व मेघः
संदेशार्थाः क्व पटुकरणैः प्राणिभिः प्रापणीयाः ।
इत्यौत्सुक्यादपरिगणयन्गुहयकस्तं ययाचे
कामार्ता हि प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु ॥
२. गत्वा चोर्ध्वं दशमुखभुजोच्छ्वासितप्रस्थसंधेः
कैलासस्य त्रिदशवनितादर्पणस्यातिथिः स्याः ।
शृङ्गोच्छायैः कुमुदविशदैर्यो वितत्य स्थितः खं
राशीर्भूतः प्रतिदिनमिव त्र्यम्बकस्याट्टहासः ॥
३. ततो यथावद्विहिताध्वराय तस्मै स्मयावेशविवर्जिताय ।
वर्णाश्रमाणां गुरवे स वर्णां विचक्षणः प्रस्तुतमाचक्षे ॥

ब. कोणत्याही दोहोंचे संसंदर्भ स्पष्टीकरण करा. (८)

१. प्रासादास्त्वां तुलयितुमलं यत्र तैस्तैविशेषैः ।
२. सूर्यापाये न खलु कमलं पुष्यति स्वामाभिख्याम् ।
३. तितिर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम् ।

प्र. २ अ. कोणत्याही दोहोंवर विवेचक परिच्छेद लिहा. (१२)

१. रघुकुळातल्या राजांची वैशिष्ट्ये
२. यक्षपत्नीचे वर्णन करा.
३. उज्जयिनी व अलका नगरीची शोभा मेघाला कशी भावेल, ते विशद करा.

ब. मेघदूत व रघुवंशाच्या विशेष संदर्भासह कालिदासाच्या शैलीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (१०)

*****